

Bomhaj Bóh!

Cižlo 47.

19. nov.

Letnik 3.

1893.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knižničičežetni w Budyschinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 nw.

Na pokutny džen.

Rom. 2, 4: „Njewěsch, so Boža dobrota cze k pokucze wjedze?“

Brěni ras šwjecizimy lětka po šnodžinym wobsamf-njenju šwój pokutny džen w tydženju do šwjedženja šemrjetych. My njemóžemy po pschifasni wěšty džen pokutu cžinicž, pokuta pschindže s wutrobny, ale móžemy šo w lěcže juntrócž dopomnicž dacž na to, šchtož je našch wschědnny nadawf. A tole dopomnjenje budže hišcže móžnišche, hdyž šo wone na zylý lud wobroczi, hdyž šhromadne hrěchi zyleho kraja wutrobny k poniženju psched Bohom hnuja. Tole pónacze je nětk wjele móžnišche hacž w žanym druhim cžaku, so pucž k wěrnej wulkosczi a k šbožu tež ša lud a kraj žadyn hinajšchi bycz njemóže hacž pucž pokuty. Ani hjesbóžny šběžt ani mudre šakonje njebudža šchtodu našcheho luda šahojicž abo porjedžicž; wschitzy dyrbinny šo wobnomicž dacž s duchom luboscze a pócžiwoscze.

Duž je žadanje wobrocženja, kotrež šo štaji na pokutnym dnju na zylý lud, kóždeho parschonška naležnoscz. Kóždy dyrbi tón džen na šwoju wutrobu dyricz a pschecziwo šwojemu hrěchej morkotacz. Njecz je šakozt našcheho pruhowanja šebje šameho tale japoschtokška wěrnoscž: Bóh cže naš psches dobrotu k pokucze wjescz. My šo prašchamy: cžeho dla k pokucze? a cžeho dla psches dobrotu?

Še žadanjom pokuty je tón šnjcs šwoje předomanje šapoczat. Wón je wěscze cžyžt naš šwjekelicž a k měrej wjescz. Ale to wschaf njeje móžno hjes wobrocženja še štareho do noweho waschnja, s luda, kiž njeje Boži lud, do

luda, kiž šo džen wote dnja bóle wobnowi a pschekrašni po Božim dobrym špodobanju. Duž ma tež wschitto předomanje w našchich wošadach šebi pokutu žadacz. Kóžda njedzela dyrbi naš wschěch napominacz: nowe žiwjenje dyrbinny šapoczecz, štancž se španja, moricz a potepicz teho štareho cžlowjeka. Tak ma šchescžijanške žiwjenje štajne roštacz a wschědna pokuta bycz, štajnje wobnowjeny šapoczatk polěpschenja a wobrocženja. To, lubi pscheczelj, dyrbinny pokutny džen pschede wschěm wopomnicž, šo njemóže s nami šamymi, s našchim zylým ludom šo polěpschowacz, jeli šo njedostanjeny šwěrne k Božemu kraleštwu wobrocžene wutrobny a šprawnu, ša wušwjeczenjom štejazu wolu. Dobre je, šo dopomnicž na šwoje hrěchi a šebi pscheddžeržecz njewurjekliwje wjele wschědnnych pschestupjenjom a štomdženjom; lěpje hišcže je, s teho pónacz: mi je trjeba zyle noweho šakozka a noweho forjenja. Čhu-li dobre plody pschinjescz, dha dyrbi pschede wschěm šchtom šam dobry bycz, dobry cžinjeny psches šchryštuška, kiž wscho wobnowi. Še-li šchtó w šchryštušku, tón je nowe štworjenje; to štare je šo minyło, hlaj, wschitto je šo nowe ščiniło.

Psches šwoju dobrotu a šchryštuška woła naš Bóh tón šnjcs k pokucze. Čžeho dla cžini wón to psches dobrotu? šchryštuš wschaf hrosy tež a praji nam, šak žakofny je hrěch a pokazže Božu wěcznu šchtrafu. Ale we wschěm tym pokazže wón tola šwoju dobrotu a luboscž. Šeho zyle žiwjenje je dobrota, jeho wumrjecze ša naš njewjetšche wopokasmo teje šameje. Tule dobrotu Božu w šchryštušku, mój luby pscheczelo, wopomni šwěru. Wona budže tebi lěpje a móžnišcho hacž wscho hroženje a šwa-

je wón bjes dwéla sbožowniški hacž tón, kiž wškitte semste kubla wobkedži, ale wješeheho a džakowneho smyšljenja nima.

To je wškitto prawe. A i tym tola hiščezje wškitim na žane waščnje dopofasane njeje, so je khudoba „šamo wumyšljenje“ a wo tajkim žana woprawdžita nusa. Nasche praščenje njeje, hacž je khudoba jenicžka nusa, ani, hacž je najwjetšča, ale hacž je i žyła žana nusa. Za na to wotmolwu: Haj, khudoba je nusa a je šo tež we wšchéch cžašach jako tajka wobhladowała. Wo tym pschichodnje.

Dopomnienie na kralowu Luisu.

Kak, nješmēm to wjazy čžinicž?

Ššlawny šyn kraloweje Luisy, khěžor Wylem I., telegrafo-
wasche po bitwie pola Sedana khěžoržy Augustje: „Kajke pchemē-
njenje psches Božu wolu!“ Boža wola tež bēšče, so bu mecklen-
burgska prynzeša Luisa mandželška krala Bjedricha Wylema II.

Kral Bjedrich Wylem II. bēšče šo se šwojimaij wobēmaj
najstarichimaij šynomaj do wójny pschecžimo Franzowškej podak;
jeho hłowny kwartēr bē w Frankfurczje nad Majnom. Krajny
hrabja Šešeniki, kiž bēšče šobu w wójnje, pišche swudowjenej
krajnej hrabiny, kotraž bēšče w mēšczje Šildburghausenje na
wopyče, so by chžyła na šwojim dompucžu do Darmstadta psches
Frankfurt pschicēž a tam šwoje wnuki kralaj Bjedrichaj Wylemej II.
pschedstajicž, kotraž bē i njej pschuwšny.

Krajna hrabinka pschidžje do Frankfurta a pschedstaj šwojej
wnucžy, prynzešy Luisy a Friederiku, kralaj, wona chžyšče hny-
dom dale puczowacž. Kral pak ju a prynzešnje na džiwadko a
k wječeri pscheprošy. Krajna hrabinka wosta. Tón šamy wječor
šo pruski krónprynž a prynzeša Luisa prēni ras šekashtaj. Wo
šajnej šmjercži kraloweje Luisy špomina kral wošebje rad na
luboiny šacžiščž, kotraž bēšče Luisa pschi prēnim šekashtaju na njeho
čžinika. W tym wotomiknjenju, tak je wón biskopej Eglertej po-
wjedał, hdyž šym prynzešy šekashtaj, je mi nutškowny hłōš prajik:
Tale, hewak žana na šwēczje! Šeju lubošč bēšče šnapšchecžna.
Kaž šej šo wutrobje krónprynža Bjedricha Wylema a prynzešy
Luisy namakatej, tak tež wutrobje druheho šyna krala Bjedricha
Wylema II., prynža Ludwika a prynzešy Friederiki, šotry pryn-
zešy Luisy.

24. haprleje 1793 bē dwójny šlub w Darmstadczje; w tym
šamym lēczje hiščezje bēšče tež wērowanje w Barlinje.

W Potsdamje powitašhtaj prynžaj šeršchžinskej njewješczje,
22. dezembra witašče jeju Barlin. „Bē“, tak powjeda jedyn
šwēdł, kiž bēšče wšcho se šwojimaij šamšnymaj woczomaj wižak,
„jako by wot ranja hacž do pschipošdnja žyły Barlin wuczahnył
był, a drohu wot Potsdama do Šchöneberga woblehnył. Na tym
mēšczje, hdyž dženša wopomnik Bjedricha Ššlawneho šteji, bēchu
čžebne wrota natwarjene, tam bēšče šwjedženšte powitanje. Wješeła
čžejōdžicžka džecži tam štejšče, so bychu njewještomaj pschiwōlaše:
Budžtej nam wutrobne powitanej; krónprynžowej njewješczje bu
pēšen. kotraž bē mała holecžka pschednoščała, pschepodata. Pryn-
zeša Luisa šo nad lubošnej holecžku tak jara šwēšeli, so ju se
šwojimaij rukomaj wobja a ju koscheschje. Wšchšcha pschidwōrniza,
hrabinka i Woš, bēšče psches to nasčōžena. „Mōj Božo“, wona
šdychujo praji, „ššto je wascha šeršchžinska wyškosčž čžinika?
To je pschecžimo wšchemu dwōrškemu waschnju!“ „Kak“, prašeschje
šo prynzeša, „nješmēm to wjazy čžinicž?“ Tuto praščenje nam
wobšwēdcži, kajku džecžazu ponižnu čžistu wutrobu wona mējšče.

Wērowanje krónprynža šta šo 24. dezembra, prynžowe pak
26. dezembra.

Wšchšcha pschidwōrniza mējšče krónprynzešy bōrny wu-
trobne lubo; wona piša w šwojich dženiškich knihach wot njeje:
„Rōždy, kiž ju wižji, čžuje šo wot jeje ponižneho waschnja k njej
čžehnjeny. Krónprynž bēšče šwojej mandželškej woprawny pschecžel.
Wón šam, šprawy a bjes poroka we wšchēm šwojim čžinjenju,
i šcheshčžijanski smyšljenjom napjelnjeny, bēšče jeje młodej dušči
twjerda podpjera, mješ tym so šo i njej jenož i najnutrišchkej
luboščy a pocžescžowanjom šekowasche. Na šoku najšprawnišchego
mandželšchego šapocža šo ša nju nētk špokojene a šbožowne žiwjenje,
kaž šebi rjenšchego myšlicž njemōžemy. Čžim bliže prynzešy še-
šnachu, čžim wjazy špōlnachu jeju šprawy, čžistu a dobrocžimu
wutrobu. Pschede wšchēm bydlesche w jeje wutrobje šcheshčžijanski
duch a čžista bohabožajnocž, kiž ju wupšchi se šwojimi lubošnyimi
pocžinkami, kiž šo šobu špodobaju.

Dopomnišh šo hiščezje, Brandeso?

Kral Bjedrich Wylem džēsche kōžde ranje k kralowej a šnēdasche
i njej. Junu widžeschje pschi tutej škadnocži na bližje šhaju
kralowej škuschožu ležo. Ššmēškotajo šo prašča: „Ššto plačži
tale rjana šhaju?“ „Dobre pschēzo njeje“, wotmolwi kralowa,
„šo mužōjo tajke wēžy wjedža, woni wšchaf to njerosumja a potom
mēnja, so je pschedrohe“. „Ale ty mōžesh mi tola prajicž, ššto
šhaju plačži; ja byč to radny wjedža!“ „Rō, dha dyrby cži
prajicž. Ššym šebi jenož jenu i najšunishchich šupika, wona plačži
4 tolerje.“ „Šenož? to je žakōstnje wjele pjenješ ša tajku šhaju“,
wotmolwi kral. To prajizy hlada kral i wotnom a wižji wu-
šlužbnika (invalida) nimo hičž. Teho šawōla k šebi. Wušlužbnik
štupi do istny. „Wobhladaš šebi šhaju, kotraž tam na bližje
leži“, prajeschje kral, „ššto mēnišh, šo plačži? Njedaj pak šo
šamplicž psches te pišane banty, kiž na njej šu.“ Wušlužbnik
njewē, ššto dyrbi prajicž. „Braj jenož, šštož šebi myšlicž“,
napomina kral jeho. „Rō“, prajeschje šary wojak, „por kroschom
budže wšchaf plačžicž“. „Šštych jenož“, prajeschje kral k šwojej
mandželškej, a k wušlužbnikaj šo wobrocžje praji: „Wopomni jenož
— 4 tolerje. Niz wēro, tuta knjeni dyrbi wjele pjenješ mēčž!
Dži tola k njej, šnano da cži tež nēšchto!“ Kralowa šmēškotajo
na šwojeho mandželšchego hlada a štōcži wušlužbnikaj 4 blišchczate
tolerje do ruki. „Nētk dži pak tež k temu knjesej, kiž tam pschi
wotnje šteji“, prajeschje kralowa, „tón ma hiščezje wjazy pjenješ
džyli ja, ja dostawam wšcho, šštož mam, hakle wot njeho a wón
dawa pschēzo jara radny. Daj šebi jenož dwōžny dacž.“ Kral
njewē, ššto dyrbi čžinicž? Šomaku da pak wušlužbnikaj 8 tolerj
a pschēje jemu wjele šboža. Tajke šbože, kajkež nētk, njeje wu-
šlužbnik w šwojim žylym žiwjenju naschonik. Šjenješ to njebēchu,
šštož jeho najbōle wobšbožowasche, ale šo bēšče kralowškej
mandželškej tak šbožownej wižak. Jako wotēndže, šštyšeschje
hiščezje, kak nutškach w hrodžje kralowškej Majestoscži wješele šo
šmējšchtaj.

Wušlužbnik, kotremuž bēšče šo to štało, rēšeschje Brandes,
wón je na wyšōke lēta pschischok. Kral bēšče šebi woblicžje
tuteho wušlužbnika w pomjatku wobšhowak a hdyž je jeho pošdžišcho
po šmjercži šwojeje lubeje mandželškej hdy šašo trjedik, wobdari
jeho pschēzo a šdychujo k njemu prajeschje: „Brandeso, dopomnišh
šo hiščezje?“ Pschi tym hladasche wón na šwēdka šwojeho šandže-
neho šboža hluboko hnuty, kaž by prajicž chžyl: O, hdy by hiščezje
kaž tehdy bylo.

Šnadna knjeni i Parez.

Kral Bjedrich Wylem II. bēšče krónprynzešy k jejnemu na-
rodnemu dnjej, kaž bēšče hižo prjedy powjedane, hrōd Dranienburg
darik. Dranienburg pak bēšče i bliška Barlina. Wobšhad bjes
wobēmaj mēštomaj bēšče tak wulki, šo kral a kralowa (wječy a
wječowka) w Dranienburgu njenamakashtaj, šštož tam pytashtaj,
mjenujžy wotpocžink a čžiščinu. Krónprynž šebi teho dla kublo
Parez, kotraž daloko wot Barlina leži, kupi; tam mōžeschaj tež
woprawdže we pokoju a w čžiščinje pschebuwacž. Wo žiwjenju
wječchowškej mandželškej w Parezu pišče wšchšchi i Rōškeriz,
tehdychi generalny adjutant krala: „Ššym i naschim hnadnym
knještwom na jeho kuble w Parezu wješele dny pschebyl. Wny
šmy šo dušchnje šabawjeli a wšcho wužiwali, šštož žiwjenje na
traju wješele pošicžja, wošebje i hōntwu a jēšdženjom na wodže.
Mōj dobrocžimy knješ njebē hiščezje tak bōrny tuto čžiche žiwjenje
na kraju, kotraž wón se šwojej mandželškej tak jara lubuje, i nje-
pokojom wulkeho mēšta pschemēnik, hdyž šebi njebychu knježerške
džēla jeho pschitomnoščž žadake. Wōnaj štaj i wješelej wutrobu
radosčje a rjanosčje w pschirodže wužiwaloj a wutrobne džēl brašoj
na wješōšcžach krajneho luda, wošebje na wješełym žnjowym
džaknym šwjedženju. Kralowa špomnjesche šwoju wyškosčž a
mēšeschje šo na rejach bjes młodnych burškich šynow a džowtow
a rejwasche šobu. Za šam na to njemnyšlach, šo šym hižo 54 lēt
šary a rejwach tež šobu, teho runja knjeni wšchšcha pschidwōrniza
i Woš, wot naschego hnadneho knjesa k temu namōwjena. O kak
bēchmy wšchitžy tak jara šbožowni!“

Na dnju žnjoweho šwjedženja šu i bliška a i dalōka do Parezu
puczowali a žnjowy šwjedžen w Parezu bu ludowy šwjedžen.
W małej wješzy štejšče buda pschi budže a kaž w Barlinje na
Božōdžeschčowym hermant, tak tež tu kralowa wōkōlo khōžeschje.
Wona šupowasche korbiš polne khōšchčženštow, kotraž wōkōlostejazy
poščicžowasche, młodnych a šarych nucžo, šo bychu šebi brali.
Džecži šo dolho nusowacž njedachu. „Šnjeni kralowa, mi tež

něšto! Mi tež něšto, knjeni kralowa!" tak so wołasche tu a tam, na prawizy a na lěwizy. A kralowa běiche tak sbožowna.

W Parezu běiche tež, hdžez wona kralej tule wješele nacžini, wyschšeho s Kőckeriza nanusujo, so po wobjedze hiščeje khwilku wošta. Wona wjedžesche, tak radny mješesche kral swojeho šwěrneho Kőckeriza pichi šebi a tola so tón kamny pichjezo hnydom po wobjedze wotšali a njecjakasche na kfofej. To dyrbjesche šwoju wošebnu pschiczinu mječ, ale kotra běiche tuta pschicžina? Kralowa so wobhonjowasche a njepšesča, doniž to njeshoni. Žako chžysche so wnychšči junu sošo wotšolicž, stupi jemu kralowa napšhecžiwu. „Ně, luby Kőckerizo“, wona prajesche, „dženša njepšmječze naš sašo wopuščacžič“. Na jeje pschicžině pschicžinješe škušobnik trubku tobaka, a šapolenu šwězu a wona posčicži nastroženemu wyschšchemu trubku a šwězu. „Tak“, wona prajesche, „dženša dyrbjesche pola naš šchalnu kfofejca picž a šwoju šrubku wufuricž“. A nětko kralej powjedasche, tak je sbožownje wupšledžika, so je so jeho luby Kőckeriz jenož teho dla pschjezo tak bōrny wotšališ, dokelž bē nawucženy, po wobjedze šwoju trubku wufuricž. „To šy ty, luba Luisa“, prajesche kral, „dušchnje czinika!“

Žako so kralowu junu prashachu, hacž so jej njewostudži, tak dokho w tutej czisčinje pschebnywacž, wotmolwi wona: „Ach ně, ja šym jara sbožowna jako hnadna knjeni s Parez.“

(Pofracžowanje.)

Sa wječnu frónu žyle khude žiwjenje!

So bychu ewangelskich bratrow w Čěskej sašo k katholickej wěrje nusowali, buchu w šandženych lěstottkach wot jesuitow a jich pomoznikow wšelake martry wumyšlene. Tak běchu junkrócž w šymnej šymkej nozy tšjóč ewangelskich mužow žyle nahich wupšledžili a na lód šamjeršnjeneje rēki položili. Wojaš pōdla štražowasche, so žadyn stanył a přecž schoł njebý. So bychu muži czim šwōlniwšich czinili, šwoju wěru šapřecž, běchu pichi brjōšy czopku hētu natwarili. Šdnyž by w nich žadanje, so tam šhrēcž, mōžnišche hacž jich šwěrnoscž bylo, bychu šwoju wěru šapřeli, potom chžychu jich sa tajšich wobhladowacž, totšiz chžedža so do romškeje žyrtwje wrōcžicž. To běiche sa tyž muži cžežke pruhowanje jich wěry. Šhwilu wšchitzy tšjo šczetpliwje wutracu. Ale potom jedyn s nich boloscž šymy dlěje šnjelcž njemōžesche. Wōn so sa czopkej hētu wobhladowasche, kotraž jeho wot brjōha k šebi šiwasche. Šeho towarščaj jemu pschiwōlaschtaj:

„Bratšje, wutraj, frōna so hižo plecžel!“

To jemu na šhwilu sašo nowu šhrobkoscž a mōž da. Ale bolenje bu pschjezo wjetšche. Duž da so do hētý donjesč. Ale to ničžo njepomhāsche. Šhwatne pschēndženje se šymy do czopkoty jeho mori. Wōn niž jenož šwoje žiwjenje šhubi, ale šwoju wěru šapřewawšči tež wēcžnu frōnu.

Taj druhaj šmuzicze wutrašchtaj. Žako to wojaš widžesche, kiž tam štražowasche, prashesche so na dobo:

„Mōžu tu frōnu tež dostacž?“

Martraršej wotmolwischtaj: „Šaj!“

Duž so wōn wupšleka, so k nimaj na lód lehny a wšchitzy tšjo martrašku šmjercž ja šwojeho šbōžnika a wumōžnika wumrjechu. Nad nimi so dopjelni:

„Sa wēcžnu frōnu žyle khuduschte žiwjenje!“

Macžerje!

Hacž budže człowjeł šchto hōdny, husto wot jeho woczehnjenja wotwišuje; w dječžazych štwach štwkujac macžerje jako dušchowpastyrki, a hdnyž šwoju pschibšuschnosč njedopjelnja, cžežke šamolwjenje na nje czaka.

Něhdy šedžesche s cžežkimi rjecžasami šputany khudy šhubjeny šrēšchnil w šajtwje, wōn běiche k šmjercži wotšudženy. Na druhi džen mješesche so wotprawicž. Duž so šajtwowe durje wotewriču a nuts šastupi škōstnikowa macž a chžysche so se šwojim šynom rošžohnowacž. Ššyn pak hrožo ruzy wupšchestrē a šawōla:

„Macži, wy šcže wina, so dyrbju nětko wumrjecz. Ša pōndu waš pschēd Božim trōnom wobštoržicž; pschetož jako ja přeni krōcž se šušodoweho pola rēpu domoj pschicžinješech, šcže so šmjajala a prajika: „Ty šy mudry pachōł,“ a ja šym po tym pucžu dale šchoł, kotryž mje nětko jutšje k tajkemu žalōstnemu kōnžej powjedže.“

Macž won cžežny wołajo: „Bēda, bēda mi!“

Druha macž hinaš cžinjesche, jako šebi něhdy jeiny šynk s hermantka drjewjanu žabu, kotraž mōžesche tak derje štakacž, domoj pschicžinješe, bješ teho, so by sa nju šchto šaplacžik. Macž bōrny sa tym pschicžidze, so s tej žabu prawa wěz njeje a so ju hōlcžik, tak powjedasche, darmo wot pschēdawařki dostat njeje, ale so je ju wiaš. Žako so wušna a chžysche pschēdawařzy pjenjesh donjesč — macž to šakaje a hōlž dyrbjesche žabu pschēdawařzy sašo donjesč a jej wšchitko wotprošycž. Na to macž jemu rošpowjeda: Ty njedyrbiš franycž — a potom wōn šaškušene puři dosta; — šyn so dženša hiščeje macžeri dobžakowacž njemōže, hdnyž je nětko doroscženy muž.

Kak wulku mōž ma šprawnu macžerna wutroba tež nad jich šynami, kiž so cžežko wōdžicž dadža? Čžeho dla šynojo husto s wjetškej luboscžu na macžeri hacž na nanu wišajca? Ach, macžerne mjeao je tajke škōdke a ma tajki hnujazy šynk, a macžerne šłowo, macžerna modlitwa, macžerne šylšy — wone njejšu ženje pōdarmo byle; to wēcžnosč na šašne pschicžinješe, hdnyž tež tu pschjezo na šašne njepšicžidze.

Pschēd někotrymi lětami běchu 120 amerikanšy duchowni hromadže a hdnyž běchu domuradžowali, šchtož mješachu wuradžicž, so do rošřecžowanja dachu a šebi powjedachu, tak je so žanemu šchto. Duž so wupokala, so mješesche so jich na što pōbožnym macžerjam džakowacž, so běchu na pucž prawdy pschicžili.

Njenošesche šwěrna macžerna dušca Monika, dlěje hacž 12 lēt šwojeho wobdarjenedo, ale šohšomšplenedo šyna pschēd šwojim lubym Bohom we wšchēdnyh modlenju a pod wjele šylšami na wutrobje, so ju biškop s tutymi šłowami trošchto-awasche:

„Njeměj štaroscže, luba macži, šyn telko šylšow šhubjeny byčž njemōže.“

A na pōšledku je tež šwěrneje macžernej wutrobje dobyczerska hodžina pschicžila a jeiny šyn, w šłowach a štwkach mōžny Augustinus, bu pōbožny muž a wulka šwēza žyrtwje Šhryštušoweje.

Tak wišche tež njebōhi Škraver, kiž je wjele rjančy, natwarjazych knihow špišal, so je so jeho macž kōždy wjecžor, přjedy hacž je lehnyč schoł, s nim modliła a jemu ruku žohnujo na šłowu položila a so je jemu, hdnyž je šphtowanje na njeho pschicžilo, bylo, tak by ruku šwojeje macžerki na šwojej šłowje czul, a duž je šebi prajik: Šhryštiano, njecžin twōjej dobrej macžeri žaneje haniby!

Ššy to šyšchala, luba macži, kiž ty to cžitacž? Ššy to šyšchala? Twōje dječži dyrbja won do bēdženja se žiwjenjom; chžesč jim cžahnyč dacž, bješ teho, so mōža so modlicž? — Wlasč-li macžernej wutrobje, to njemōžesč!

A rošpominanju.

My husto Bože pucže cžēmne mjenujemy, ale my šapomnimy, so cžēmnosč na pucžach njewotpocžuje, ale na našch woczach.

* * *

Ženje hiščeje pschikłada namakali njepšmy, so je so žadyn mrējazy šwojeje wěry do Boha a žiwjenja, kotraž je s tajkeje wěry wurostko, tak. Wjele je šmjertnych šojow, na kotrychž dyrbjachu so mrējazy šwojeho šhubjenedo žiwjenja kacž, ale nihdže ničto ženje njeje wobžarowal, so je šaše abo pōšnje abo pschēdōlho šwoje dowěrjenje na Boha štajik. Šchtož ničto wobžarowal njeje, sa tym wšchitzy štejimy!

„Šomhaj Bōh“ je wot nětko niž jenož pola šnjefow duchownych, ale tež we wšchēch pschēdawařnjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwōrcž lēta placži wōn 40 np., jenotliwe cžičla so po 4 np. pschēdawaju.